

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előzetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdéjében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELOFIZETESI DÍJ	
helyben házhoz szállva:	
Egész évre . . .	8 ft.
Fél évre . . .	4 —
Negyed évre . . .	2 —
vidékre postán küldve:	
Egész évre . . .	9 ft. — kr.
Fél évre . . .	4 — 50 kr.
Negyed évre . . .	2 — 25 kr.
Néplaitóknak helyben:	
Egész évre . . .	6 ft. — kr.
Fél évre . . .	3 — —
Negyed évre . . .	1 — 50 —
Néplaitóknak vidéken:	
Egész évre . . .	7 ft. — kr.
Fél évre . . .	3 — 50 —
Negyed évre . . .	1 — 75 —

Szerkesztési iroda és ladváltozat:
Sötét s eszdecs-utca sarkán, Höfeneder-féle házban, hová minden a lap szemléi részét illető közlemény, az előzetések és hirdetések is kuldendők.
Hérménten levélnek nem fogadják el. Készenléti nem adnak vissza.
Szerkesztési értekezlet: d. e. 11 óráól 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

Mártonfi Károly beszéde.*)

— Tartotta a képviselő-ház f. hó 20-iki ülésében. —

T. ház! A 48-iki szabadságharcban leviharzott rendkívüli rázkódások után a magyar főrendiház, mint egy elhagyott erőd, ott lőn felvéve az alkotmány bástyáinak romjai közt; nem oly rendeltetéssel, hogy az őt megillető védelmi funkciókat teljesítse, mint inkább azért, hogy jövő alkotások értékeit anyagát képezze, a nemzet kegyeléből merítse erejét, és egy új alakban feltámadását.

És ime a feltámadás órája ütött, de azon formában és keretben, melyben feltámasztói öltöztetni óhajtanak, a régi feudális mérték szabása után készültek, és igen kevéssé felelnek meg a politikai divatnak. És ha a t. miniszterelnök úr indoklásában azt olvassom, hogy a főrendiházi reform megoldása éveken keresztül következetesen egy oldalról sem sürgettetett, midőn látom, hogy daczára annak, miszerint a főrendiház rendezésének kérdése már évek óta felszínre hozatván, az sem a törvényhatóságok, sem a saját által fontosságához képest behatólag nem tárgyaltot, midőn azt tapasztalom, hogy magában a t. házban annyiféle határozati javaslat nyújtott be és oly sok egy másót különböző alakú és elvi nézetek nyilvánultak: akkor akaratlanul azon meggyőződés vesz rajtam erőt, hogy e fontos alkotmánykérdés sem a nemzet közvéleményében, sem annak közérzületében még kellőképpen nem érett meg.

Ebbeli meggyőződésemet még inkább növeli annak tudata, hogy oly időben, mikor az egész ország gazdasági kalamitások göreséitől rángatózik, mikor a nép a mindennapi kenyérbeszerezésnek küzdelmében kimerülve nyög, oly időben, mikor a kormányt nem a nemzet lelkesedése támogatja, és mikor elcsalástát a deficieték fedezésének és saját fenntartásának nehéz gondjai elhomályosítják, hogy akkor t. ház, egy nagyobb alkotmányreform kerestülve, — bár mennyire óhajtható lenne is az különben, és bármily sürgősnek találhatunk is az a törvényhozás tekintélyének emelése szempontjából, — legalább is kockázatosnak mondható. (Helyeslés a baloldalon.) Mert a hol a nemzet egy részében nincs meg az illetség: a joglemondás magasztalása felemelkedni, a másik részében pedig hi-

ányzik az erő és ruganyosság: azt követelni s akaratának érvényt szerezni, ott nincs alternatíva, de csak egy valószínűség áll előttünk, t. i. a kormányjavaslatnak a nemzetre való ráerőtyalása és ennek következtében osztályérdekeknek, hagyományos jogoknak megsértése a nélkül, hogy a nemzet akaratának kielégítése és az alkotmány javítása csak egy arasznyival is közelebb vitetnek.

Igy azután a túlódlalról oly nagy gondolat kutatott, éles elme éllel definiált korrekativum helyett, egyszerre majd csak a korlátlan destructivumra találok öbredni.

No de t. ház a thesis föl van adva, foglalkozunk kell vele és jól vagy rosszul; meg kell oldanunk. (Halljuk!) A dolog érdemeibe menve tehát, részemről oly véleményben vagyok, miszerint az újabb alakítandó felsőház négy alapra fektetendő le. n. m. a születési jog, hivatal, kinevezés és a választás alapja.

Ostom továbbá az általános elfogadott álláspontot, hogy a czébla vett rendezés a trónbeszédben tett ünnepélyes ígérlet és az indokolásból felénk mosolygó biztatlanság szerint, a történelmi fejlődés és az újabb kor igényeinek megfelelőleg oldandó meg.

Fájdalom azonban, minél mélyebben tanulmányozzuk a törvényjavaslatot, annál inkább tapasztaljuk, hogy a törvényjavaslatban csak igen halvány kifejezésre jutott ezen törekvés. Mert hiszen a történelmi fejlődés egy előre, és nem hátrafelé törekvő irányt jelent, és az újabb kor igényeinek feltételei szintén az előhaladásban és nem a visszaesésben nyilvánulnak.

Úgy de nem abban, hogy a születési jog elaltatása mellett, annak gyakorlatlata a vagyoni jogtól tétetik függővé; nem abban hogy az egyházi méltóságok az eddigi számban továbbra is a felsőház tagjai maradjanak, az onnét kizart cizmetes püspökök helyébe prononcirozott hitfelekezeti jelleggel más vallású dignitariusk kreatáltak; nem abban hogy a zászlós urak mellé az összerfethetlenségi törvény ellenére a kuriai elnökök is besoroztatnak; végre nem abban, hogy a főispánok hivataloknál fogva megszűnjen a felsőház tagjai lenni, a kormány hatalmi körében ekként támadó úrt feles számban a korona kinevezeteti töltek be oly hivatással, hogy a politikai esylek által könnyen megzavarható egyensúly helyreállításának eszközeül szolgáljanak.

Mindezen intézkedésekben t. képviselőház, en ott látom ugyan a közepkör lovag ezmeiket, ott látom a főpapi süveget, a római kath. és görög keleti mitrát, a kalvin palástot a luther köpönyeget, a zsidó talárt, az igazság mérlegét, és babér vagy cserkoszort, de a valódi reformot, Magyarországának 1848 ban a jogegyenlőségre és a népképviseletre lefektetett alkotmányának és egyedül jogos történelmi folyamánnyát, a szabad választás elvét, ezt hiába keresem, [Helyeslés a baloldalon] mivel úgy látzik, hogy a t. miniszterelnök úr tíz évi kormánya alatt az újabb kor ezen időjélezése a hyperpolitikus kódébe egészen belerodásdósott. [Helyeslés a baloldalon.]

Már pedig, a mely nemzet, mint a magyar, a honalapítás óta szabadon választotta vezereit és királyait, szabadon

választotta nálorait a választja a korona öröit ma is, a mely állam, mint Magyarország a közvetlen választások után gyakorolja a nép képviseletét, midőn felsőbb kamarájának rendezéséről van szó, annak nem szabad többé ezen alapot félrelokni, hanem alkotmányát ugyanezen szálal alapra kell tovább fokozatosan fejleszteni, magasabb emelni és betetőzni. (Helyeslés a baloldalon.)

Nem szabad különösen akkor, midőn a 36. év óta fenálló alkotás már a nemzet megszokott otthonává vált, és midőn az minden tapasztalt hiányai mellett kétségbevonhatlanul bebiztosított, hogy Magyarország népe bevezetett szabadságszereténél fogva a népképviseletre legalább is oly éretnek mutatta magát, mint az európai kontinensen bármely nemzete. (Úgy van! a baloldalon.)

A törvényjavaslat koncepciójánál tehát a tisztelt kormányt semmi sem fészélyeztet hette abban, hogy a választás elvét a felsőház reformjánál legalább részben érvényre juttassa, annál kevésbé, mivel a közvetett választás, a választási és választáshatási jogra nézve a census emelése, és más kivételes qualificatíók felállításá, mind oly eszközök, melyek szabad rendelkezésére állottak, s melyeknek formái meghatározása saját belátásától függött.

De különben is a mely kormányt elme gy odáig, hogy habár csak az ideiglenes jogfosztás elemelét alkalmazza, az már radikálisabb módhoz is nyúlhat, mert egy politikai jogokat élvező társadalmi osztály könnyebben tűri meg, ha testületileg és egészen kivetkőztetik azok eddigi gyakorlatából, mint azt, hogy régi kiváltságai egyes tagjainak előnyére esorbíttassanak.

Es mégis hová fejlesztette a t. kormány a történelmi előzményeket, miként számolt be az újabb kor jogosult igényeivel?

Tette azt akként, hogy a régi kiváltságokat fokozta, új méltóságokat teremtett, és a felsőházat eddig közjogilag ismeretlen, és a tényleges tagok összes számának egy harmadát szaporítotó kinevezett peerekek népe-itette be, a nemzet választási jogát pedig, a népképviseleti alkotmány szerelmével konfiskálván, egyszer mindenkorra udvarkeptelenné jelentette ki.

Es tette továbbá mindent nem a politikai viszonyok parancsoló szükségétől kényszerítve, nem a közjogi helyzet tekintetétől indítatva, nem is a társadalmi követelmények nyomása alatt, hanem tette mindent a hármas császári találkozás által garantirozott állandó béke közepette, egyedül csak azon indokból, hogy mindent abszorbeáló hatalmi állását még inkább kiterjessze, és hogy a nemzet közérzületének minden óhajátát, és a népakaratnak minden felszámását elháríthassa.

Igaz, hogy a mostani főrendiház nem valami nagy népszertőségnek örend, a mi igen természetes, mert az örökleti és kinevezési jogból eredő kiváltságok, a népképviselettel szemben mindig bizonyos föltételekkel találkoznak

Igaz az is, hogy a jelenlegi főrendiház nem bír a tekintélytel azon újálvával, mely a törvényhozás faktorának, értelmű és erkölcsi mérlegelésében a jogosult befolyást

javára döntené el, de ez onnan van, mivel mindig éreznie kellett, hogy csak őrök ezmeiket, rangot és vagyonit képvisel, és azért bár a törvény kezébe tette le a képviselőház feletti bíráló és döntő hatalmat, mégis csak bizonyos tartózkodással gyakorolta azt, jól tudván, hogy a népakaratnak állhatatos mellőzése oly felhőt támaszt, mely vilhart takar és néha villámokat is szór.

De a t. kormány nagyon csalódik azt vélvén, miként a mostani alapon álló intézményt az által fogja népszerűsíteni és tekintélyében emelni, hogy az öröklet kiváltságokra rátti az adóhivatal perszóját, és Magyarországot legelőkelőbb és társadalmilag legnagviselebb osztályának loyaltását, hazafiságát és törvényhozási képességét az adóljstrom rovatai szeriut becsillteti meg. Mert a nagy vagyon, a dús jövedelmek bármennyire imponálónak is a társadalomnak, bármennyire befolyásójak is az anyagi és személyes érdekek, a törvényhozás terében sem az állambólcsesség, sem a politikai függetlenség biztosítékait nem képhetetik.

A jelenlegi főrendiház elavult szervezeti felépítésű, bár nem állt a korszerű intézmények színvonalán és nem felelt meg a nemzet várakozásának, de azért mégis hiven teljesite törvényhozái köteleit, és elfoglaltan gondolkozasmódjának nem ritkán meggyőző tanúságot szolgáltatva.

A törvényjavaslat szerint a korona által kinevezendő, tényleg a kormány akaratának alárendelt tagok belépésével azonban a függetlenségnek még ezen merke is le szállittatik, és Magyarország felsőháza alig lenne egyéb, mint a nemzeti akarat tehetetlenségnek gyűjteményára.

Eddig a főrendiház azon megnyugtató tudatot önté a nemzet szívébe, hogy egyedség jogalapjánál fogva, ott minden elvárt érdek egy mederben, a haza boldogságának medrében folyik össze. A törvényjavaslat értelmében azonban, ezen egység felbomlatnak, és az egymástól elvágo osztályérdekek harcától teljes előtérbe, a mennyiben a születési jogot az erdem — helyesebben az erdek koszorójával, arisztokratákat oly gorchakkal, és vallásfeleketett vallásfelekezettel állítja szembe, és így egyrészlő tápot nyújt a kiesnylésnek, másrészlő pedig a gyengésedésk és megalázatlanság fajos erzetét kelti fel, egészen veve pedig a liberalismusknak szimlelt ürügye alatt a szolgaságot segítő uralomra, és a demociatrá mezeiben az absolutismust erősíti (Igaz! ugy van! a zelobalon.)

Pedig t. képviselőház! bármint beszélünk mi itt a parlamentben, bármint okoskodjunk itt a ripárokot a genytről és közeposztályról, arisztokratiáról és a társadalomról, azt az egyet tagadni nem lehet, hogy a demociatrá, — nem azt a demociatrá értelm, melyet itt a kormánypadokról mutatnak, a különféle napi érdekek rágyogó szinpmódjában, nem azt a demociatrá értelm, melyről Hermann Otto t. képviselő úr azt állítja, hogy lobogója porba van tiporva, s hogy ő elég bátor azt egy maga, vagy másodmagával kibontani, nem is azt a demociatrá, melyet a szabadság apostolai véres barázdákba vetettek el, s

* Szereltes ország képviselőken ezen beszéde, — melyről meg a túloz kormányppárti elemek is kénytelenek beismerni, hogy egy formai szempontból, könnyű elvesszegekben, mint tartalom szempontból, a dicséret és a dicséret a nyilvánvaló, a mérsékelt ellentétek és időseim arisztokraták, nem lehen — a fővárosi lapok nem hoztak követel, terjedelmében, hanem csak kivonatolva, mindok a maga szempontjából. Minthogy azonban meg vagyunk arról győződve, hogy közérdekesnek kikiáltottok képviselő beszédeit választó ország feljelen ismeri, és hogy az a mely a dicséret a tárgyában előmozdított fúzóz varázslatokot teljesítő kielégítő, segítségkerek tartottak az országgyűlési gyorraló által kiadott országgyűlési napló hitelesített másolatában megszerzteni s szászirtani bűsűben mutatni meg Zombor sz. kir. város választóközösségének. — E beszéde az, mely a főrendiházról szóló ismertetés megszerzött tartalmát a tárgyában előmozdított, nagys ábanszókálókhoz közt elv. rangot követel, — elsöben is tisztá szívhöz gratulálnak szereltes ország képviselőknék, de másodszorban választóknak is, a kik buszók lehetnek arra, hogy így feru képs sék öket ott a törvényhozási teremben. Szemlé meg vagyunk arról győződve, hogy a kik ezen felvonatásnak megnyitótva olvasnak a szókálókot, — mellőnytalanság fogják tartani a fővárosi sajtó magatartást közelméleti veteránaink hosszú halgatósa utáni ily sikeres fellépése iránt. Szerk.

melynek ezéja az egész társadalmat minden formájában, szokásaiban és erkölcsiében természetesen törvények és az emberiség művelődésének általános szabályai szerint magába olvasztani, minden létező kiváltságokat az ember fogalmában összeíteni: de azon szerény demokratia értem, mely hivatva van beigazolni, hogy a papírra írt jogegyenlőség nem pusztá hazugság és hogy azt az egész társadalom respectálni tartozik, ennek a demokratának a zászlaja nem hullott porba, a millió és millió népek színe előtt kibontva áll, és a demokratia világszerte óriási vonalokban mindig előbbre veti árnyékát és azt sem a régi kiváltságos osztályok dédelgetése, sem a hitványok szaporítása, sem végre új nemek keresésére általánosan szereplő többé visszazsoritani nem lehet; nagyon idősebb tehát már most akként alkudni meg a viszonyokkal, hogy mielőtt a régi firma liquidál és az új veszi át a politikai üzletet, hogy akkorára a számla le galább is a behajtható követelésekre nézve sádlizozva legyen.

De a t. kormányának úr hatalma teljelőt elkápráztatva erősebbnek hiszi magát a világ események logikájánál és meg szokott kedveléssel csak a tíz év óta elfoglalt allásának további megtartására véti ki politikai halálját.

Magyarországot uralni a míg lehet, ez az ő jelszava, ez az ő politikája. (Úgy van! a bal és szélső baloldalon.)

És azért a felsőháza vonatkozó reform javaslata is olyan, melynek igen kevés valódi értele van, mert a mi elfogadható belőle, az sem kínálhat ózendet, de mindenütt a politikai háttér fedezésével.

Igy p. o. a főispánoknak felsőházi tagokul jövére is tenartott kinevezhetése nem arra való-e, hogy a kormány gárdájának kiprobált tagjait továbbra is szolgáló aktivitásban megterhaszsa. (Úgy van! a bal és szélső baloldalon.) A protestáns püspököknek és gondnokoknak, mint ilyeneknek az idősbég szerinti felvétele, nem oda ezelő-e, hogy az autonómiajuk alapján eddig független kerületekbe a kormány inuvasiója mozgósítások? És a zsidó hitfőnök nem a bankokkal való kontaktus érzéket fogja-e személyesíteni? (Úgy van! a bal és szélső baloldalon.) Hát még az inkompatibilitásnak ügyes megkerülése nem világosan arra vane számítva, hogy a nemzet dotebe vagó fontos törvények alkotását megelőzőleg, a kormány a maga legbefolyasabb tagjait a felső kamarából az alsóházba bevalasztatván, ott allandó piacot nyithasson a esabútnak és megpuhatásnak?

Bármily nagy gondtal van is tebat szerkesztve a törvényjavaslat indokolása az uralkodó politika érdekében, engem az nem képes meggyőzni, sem a szándékba vett reform jóságáról, sem az indoklás ösztinteségéről, legkevésbé pedig arról, hogy a t. kormány a történelmi fejlődést és a kor igényeit lelkiismeretesen követés és számba vette volna.

Mert ha ezen ezelő meleg szemel előtt, úgy lehetetlen lett volna nekíe a választás elve előtt oly hermetizáció elzárkozni, és a demokratia elvének érvényesülését a korona kinevezésében keresni, mert a valódi demokratia aludról bugyog fel, mint a szerény hegyi törzs, mely később rohamos folyamán árad, aludról hájtja gyökereit, mint a tölgy, mely a viharokkal dacol, a mi földülő jő, az a demokratia elorsvasztása, az a demokratának kiváltságokba való ütötése. (Halljuk!)

Tisztelet ház! En készséggel elismerem, hogy egy monarchiában sem az öröklött jogokat, sem a korona jogait nem lehet számban kívül hagyni. Jól tudom azt is, hogy valamint egyes emberek, úgy a népek is hagyományaikból élnek, tudom, hogy a jelen a multnak szülte és a jövőnek atya, és hogy emeltozva veszedelmes, de ezelőzetlenül dolog is lenne ezen történelmi faktorokat egyszerűen mellőzni.

Hogy azonban az említett tekintetek annyira dominálnak a közjogi helyzetet, miszerint a választási jog, a magyar nemzeti

hagyomány ezen legősibb joga, a többi tényezőikkel legalább párhuzamosan meg csak méltányos kombinációba sem vétethetnek, azt én részemről leghatározottabban kétségbe vonom és nyíltan kijelentem: hogy annak ily száraz mellőzése, mint az a törvényjavaslatban történik, nem lenne egyéb, mint a conservativizmusnak nyélbélűtése, a retrograd iránynak útörése és a reakciónak kapunyitása. (Helyeslés balfelől.)

Azon érvek, (Halljuk!) melyek a választás ellen és a választási események bizonytalansága és változó áramlatának ürügyeként felhozhatók, igen kevés figyelmet érdemelnek; tekintetbe véve azt, hogy a törvényjavaslatban ezen esélyek és hullámzások sokkal szélesebb és kényelmesebb körben mozognak. Mert hiszen ott van a születés vétele, ott van a vagyoni kvalifikatio vétele, ott az idősbég vétele és mondhatnók, ott van még a kinevezések vétele is.

No hát t. képviselőház! lehet-e ennél hullámzóbb, bizonytalanabb és változóbb eselyeket képzélni, hiszen itt valósággal vagy vezetni a világot; holott a nemzet bizalma által támogatott választások az allandóságnak és függetlenségnek mindenestre maradóbb garanciáit képeznek nyújtani. — Miként, hol és ki által történjék a választás? az véleményem szerint az elv elfogadása előtt igen alarendelt kérdés, jöhet-e t. elvtársaim és tekintetben is kielégítő magyarázattal szolgáltak a túldoldról felvetett azon elvenetésekkal szemben, melyek nem mint komoly nehézségek, hanem főleg csak mint kapozósítók eselőfok görditettek elő. Es azért nekem e részben nincs semmi hozzáténni valóm, mint arról biztosítani a t. túldalt, hogy adják meg nekünk a választás lehetőségét és mi szívesen szolgálunk önöknek a választási urna felnyitásának kulcsával.

Egy van még különösen, a mi a választások ellen bizonyos szent borzalommal szökött felhozati: a magyar nemzeti állam eszmének tekintete.

De én t. képviselőház! ennél gyengébb, hogy úgy mondjam hiábavalóbb aggodalmat nem ismerek. Nem egyéb az, mint egy feljött hólyag, melyből, ha kilyukadt, nem dynamit bombák törnek elő, csak azon beleszorult levegő, mely a természet törvényei szerint szabadulása közben egy kis szisszenést okoz.

Rajongók voltak, annak és lesznek mindig és mindenütt. Ezeknek támadásai ellen egyeseket és az államot megvédni a rendőrség és a kormány feladata, de ne bizalmatlankodjunk ok nélkül a nemzetiségek egész törzsei ellen, ne ijesztgessük ön magunkat képzelti rémek által; mert a kölcsönös bizalom az asszimilációnak legvonzóbb mágnesa.

Hiszen mi a honalapítás óta mindig ezen nemzetiségekkel együtt laktunk, és azok igen sok jelesek szolgáltattak soraink ba. Igaz, hogy sokszor összevetünk egymással, de mindig újra ki is békültünk velük, vagy a magunk kenyérén, vagy egy erősebb külenség közös nyomása alatt. Allandóan és véstnozólag csak Ausztria tudott elválasztani bennünket, hála az Istennek most már ettől sincs mit tartanunk, mert hiszen politikailag, közjogilag és közgazdaságilag összenőtt siami ikrek vagyunk.

Az elmondottak után szabad legyen különösen két pontra nézve t. elvtársaimtól eltérő nézeteimet előadni.

Az egyik a 3000 forintban felállított qualifikatio, a másik a bevett vallás felekezeti adott szükmarku concessio.

A mi az elsőt illeti, én azt ellenzem nemcsak azért, a mit már ezelő felhoztam, de különösen azért, mivel tapasztalásom arról gyozott meg, hogy a törvényhatóságoknak először megkísérelt virilisim nem vált be, mint olyan intézmény, mely akár a közigazgatás fejlesztésére nézve előnyös sen hatott volna, akár pedig a hazafias szellemet, és az önértetet a municipiumokban emelte volna. Ellenem továbbá főleg azon okból, mivel én ezen kérdést a conveniencia kérdésének tekintvén, annak

kezdeményezését a főrendiházról várom; azt hiszem, hogy ok vannak hivatva ezen kérdés méltányos megoldására külsőt megalatni. Végre ellenzem azért, mivel bár elismerem a jelenlegi főrendiház örökletes tagjainak száma igen nagy, itt a t. házban az ez-sz vita alatt mégis tagjai leszállításának szükségét nem a túlszámban való, hanem ellenkezőleg a csekély számban való részvétel indokából hallottam hangsúlyoztatni, no hát t. képviselőház, ha 800 tag közül csak 25—30 vesz részt a tárgyalásokban, én valóban nem vagyok képes feljönni, hogy ha a született tagok száma 250-re leszállították, miként fog az ugyan ezen arányban megjelenő eltűnőleg csekély száma által a felsőház méltósága, tekintélye és függetlensége fokoztatni, ha csak nem akarjuk feltételezni, hogy a leszállítás követeztében az egyházi és világi méltóságok, valamint a kinevezettek döntő befolyása ezelozatiak biztosítottak.

De véleményem szerint a ezelőbevett apasztásnak is meg van a maga törvényes correctivuma, mely a nélkül, hogy a jogfosztás kellene folytatodni, a birtok minimum a magasabb életkor kikötése, családi vagy idősbég szerinti képviselet, az indigénatús eltörölése és más kivételes rendszabályokban könnyen felváltható.

Áttérve a bevett vallás felekezeteire én t. ház ezt a kérdést annyira fontosnak tartom, hogy csak sajnálni tudom, miszerint a t. szónokok a vallás egyenlőség elvének közpénye alatt e kérdésen minden beható vita nélkül oly könnyedén átsurrantak. (Halljuk! Halljuk!)

Ne feledjük el t. ház, hogy a katolikus főpapok még szt. István megkoronázása előtt az általa felvett keresztelt együtt ültek be az ország tanácsába. Onnan vezettek a magyar nemzet megtérítését, onnan szerveztek az egyházakat, onnan verték le a pogányságnak többször megújuló támadását. Később az egyházi képviselethez csatlakoztak a nagy birtokok és az általuk vezetett haderő képviselete. De nem szándékom történelmi fejtegetésekbe becsajtozni, csak annyit legyen szabad megjegyezniem, hogy a katolikus egyháznak az ország tanácsában, később a főrendiházban való részvéte magának az alkotmányos organismusnak kiegészítő részét képezte, vagyis helyesebben mondvá, ő volt ezen organismusnak részben megteremtője. Szereplése a fejlődéssel és a nemzettel szemben kiterjeszkedett nemcsak a belde a külpolitika terére is, és hálisan kell beismernünk, hogy ezen tiszteles hatalmi körben a főpapság, bár sokszor átlépte azt, inkább átváson, mind kárhözlag működött. (Úgy van! balfelől.) Azonban valamint a testi organismusban a természeti törvények keréltetlen szabályai szerint előbb-utóbb be szokott állni az egyes részeknek elfajlása, úgy nemzeti alkotmányunk ezen részében később szintén beállott a túltengés. (Halljuk! Halljuk!) és ha visszaemlékezünk a nikolsburgi, a bécsi, a linezi békekötésekre, az 1791:2:26 t. cikk megalkotására és legujjabban a vegyes házasságról szóló törvény hozatalának történetére, úgy nem lehet tagadnunk, hogy a kath. főpapok az említett időben a nemzet és fejlődései közti béke helyreállításában nagy atadályul szolgáltak (Halljuk! Halljuk!) és a protestantizmus irányában lelkiismeretüket sulyosan megterheltek. Azonban úgy a mint a testi szervezetből életveszély nélkül nem lehet kivágni az elfajult tagot, úgy felsőházunkból sem lehetne az ország és nemzet érdekében veszélyeztetése nélkül a katolikus főpapságot eltávolítani. (Igaz! balfelől.)

A görög keleti főpapság csak a leopoldi privilegiumok révén jutott a főrendi házba, s ott tulajdonképen nem képvisel mást, mint ezen privilegiumoknak az alkotmányban nem ellenkező sankcióját. Szerepe mindig passív volt, és a legfontosabb kérdések tárgyalásánál is mindig oly annyira tülserényen viselte magát, hogy semmi ok nem fogott len belőlkönni. (Halljuk! Halljuk!)

De t. ház, hogyha már léteznek alkotmányos organismusunkban olyatén abnormis létezők, melyek annak testébe benntötek s melyek onnét veszedly nélkül eltávolítani nem lehet, vajlon fog-e fenn szükséges annak, hogy ezen tényezőket a valósegyenlőség tetszetős ürügye alatt ujjakkal szaporítsassanak? (Halljuk! Halljuk!)

En erre, mint protestans ember, bátor vagyok határozott nemmel felelni és pedig nemcsak azért, mivel onnét Hermann Ottó t. képviselő úr állítása szerint egyszerűen ki fogják őket nőzni, hanem azon okból, mivel ott a protestantizmusnak semmi szolgálatot nem tehetnek, a közös háza érdekében pedig maguk hozzájárulása nélkül végzetes szereplésbe bonyolódhatnak. [Igaz! balfelől.]

Nem kívánom végre e képviseletet annál fogva sem, mivel a felsőházról minden osztályérdeknek képviseletét kizárni szeretném, és azért nem vagyok képes megbarátkozni azon eszmével sem, mely a felsőházról az írók, — művészek és kitünőségek számára Walhallat akar emelni. Szum cuque. A t. kormány leleményesége nem fog zavarba jönni hívei kitüntetésében, de a felsőház legyen a törvényhozó. [Ugyvan! balfelől. Halljuk! Halljuk!]

Mindezek után t. ház, az én igénytelen véleményem az, hogy főrendiház reformját legjobb lenne egyelőre csak a címzetes püspökök és főispánok kizárására korlátozni, többi részében pedig boldogabb időre halasztani. Ezen részleges reform legalább még egyrészenről általános helyes léssel találkozunk, másrésztől a felsőháznak függetlenségét is jóval nagyobb mértékben biztosítaná, mint a t. kormány törvényjavaslata.

Nem fogadom azt el, a részletes tárgyalás alapjától a csatlakozom t. képviselőtársam Szilágyi Dező úr határozati javaslatához. (Élénk helyeslés bal és szélső balfelől.)

Szinház.

Szombat, f. hó 21-én „Angot, a kofák leánya“ került színre nem valami kerekded a nem is igen összevagdelt előadásban. A szereplők közül alig emelhetünk ki egyet is, a kinek a közönség valamit köszönhet. Az-e egy mégis tán Locsarek lenne, a ki a locsi-pecsi Amaranthe szerepében tudott jáfeka iránt érdeket kelteni. Maga Tiszai [Pomponet] ki mindig mulattató szerepet ad, ez este egykedvű s monoton volt. Nikó Lina [Lange kisasszony] elegans slak, kedves jélességit, de szoketlanul hidegen játszott. A karokró jobb nem szólnunk.

Vasárnap, f. hó 22-én Almási Tihamér népsziműve a „Czigány Panna“ került színre. Volt alkalom a darabot a mult ősszel Mándóky társulata által előadva látni. Ez összehasonlítás nem üt ki Mosonyi javára. Panna szerepét Nikó Lina jól adta ugyan, de sokat levont játékból az, hogy nemigen tudta a cigány-dialektust elsajátítani.

Kedden, f. hó 27-én „Csapodár“ Sardou jeles szalon vígjátéka, melyhez közönségünk kivételképen nem igen tanúsított műérteket. A ház csaknem teljesen üres volt, a berletet leszámitjuk. A darab szabatosan lett előadva. A főszerepek jó kezében voltak, így a költői életfórdékt rajonjő Cham pingaot Tiszai élénk verve-vel, a szelid, jölektü, szende Constance-t Kaczer Nina érzéssel s odaadással, az okos, szellemes, fúrge Camillát pedig Perlaki Gizella mutatta be kifogástalan alakításban. Jók voltak még: Fenéryi (Rivero) Lptai (Fridolink) Az est életes volt.

H i r e k.

Ő felsége kegyelemből megengedte, hogy borodi Latinovics Vincze nemessége és előneve Géza, Szaniszló és László nevű örökbe fogadott gyermeikei átruháztassák.

A baja szabadkai szárnynalának január havi üzletforgalma — megnyílt jan. 8-án — várakozáson felül nagy volt. Elmont Bajáról 2600 utas, Teher érkezett 3048 mm., elmont 124,000 kilo szesz, 30,000 k. liszt, 40,000 k. bor, 120,000 k. gabona, 20,000 k. tuzifia, 30,000 k. vegyes áru, 4 db. 16, 12 db. 6főr, 150 db. sertés.

Meghívás. A zombori első önégegyező szövetkezet f. hó március hó 8-án d. e. 9 órákor a „Vadászúrt” népköri helyiségében rendező közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívótnak. A közgyűlés tárgyszorozata: 1. Közgylásati előnk választása. 2. Igazgatósági jelentés a múlt falgalmi évről. 3. Számadások megvizsgálása, a forgalom kimutatása és ezek jóváhagyása. 4. Az igazgató, aligazgató, a kitépelt égi tagok és a felügyelő bizottság leköszönése és ezek felmentése. 5. Új 5 éves ciklus megválasztása. 6. Az igazgató, aligazgató, a 12 kitépelt és esetleg leköszönendő igazg. tagok és a felügyelő bizottság újbóli választása. 7. Netáni ingóványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, később érkezőköt ügylemben nem vétetnek. Az 1—4. pontoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, a 6-ik pontban jelzett választásnál pedig, mely ugyanazon nap d. e. 11 órákor fog eszköztölteni, az új ciklus tagjai is befolyhatnak. A mérleg-kimutatás betekintést végezt az egyet helyiségében van kifüggesztve. Kelt Zomborban, 1885. évi február hó 22-én. Millassevits János, szög. igazgató.

Gyászhir. Pálch János Monostorszegh községének plébánosa áldozásának napra plébánosságának 16-ik évfében f. hó 23-án déli fél 2 órákor elhunyt. Hült tetemei kedden f. hó 24-én d. u. 3 órákor betettek örök nyugalomra az ottani sírkertben. Az isteben boldogultban nemcsak Monostorszegh községe vesztette el a fáradhatlan, minden tekintetben buzgó, szeretett plébánosát, hanem egyszersmind a megyei bizottság egy tagját s a zombor-vidéki tanító-egylet elnökét. S városunknak néptánói is csak iránta tanusított kegyeletüknek adták kifejezésüket, midőn testületileg jelentek meg az elhuntnak temetésén Monostorszeghen.

A Bács-Bodrogh megyei történelmi társulat e hó 26-án délután 3 órákor a megyeház első emeleti kistermében évi felolvasó közgyűlést tartja. Tárgyszorozat: Az évi jelentés felolvasása; tükör és szemtanó választása; netáni indítványok.

A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter a bajai ipariszkola szervezése című a folyó tanévre 450 fit allami szubvenziót télt folyóva

Csöd. Öv. Kaufmann Simonné, egyike a helyb. gazdágokköt ismert kereskedő cézégének maga kért csődöt maga ellen. A tömeg — mint beeresztök 60—80000 ftra becsülhető, de a passiva is annyiaval nagyobb. Tömeggondnok Szakáll Adorján, csödbiztos Györgyvánszky György kir. trvszékí bíró.

Bál a csárdában. Bulkesztői nem mesze fekszik a bulkeszi csárda, mely Rapp Jakab földbirtokos tulajdonát képezi. Itt szokás Bulkesz apraja-nagya évenként eltemetni a farsangot. Az eddigieknél még jobban sikerült ez a mulatság az idén. A kitünő berendezésű csárda négy nagy termegesen megelt vendégekkel, kik közt ott voltak: Rapp Paula (a csárdatáladonos neánya), Neidhöfer Erzsike, Haeusler Mariska, a férjes hölygek közt Kraemerer, Fischernd, Bartschnd, Röderné, Neidhöfernd, Déchné, stb. A táncvigalom reggelig tartott.

A „B. K.” írja: Élő faklyák. Erös Márton, bajai lakos úrnak 22 éves szolgálja a múlt szombaton a kandalloban tüzet akarván gyújtani, a fát petroleummal locsolta meg; azonban a petroleum a fa alatt lappangó parázstól tüzet fogott és pillanant alatt lángba borította a szerencsétlen ember ruháit, ki égve futott ki az utcára segítségért. Borzalmas látvány volt nézni az égő embert, míg végre a szomszédból vizet kerítettek elő és a tüzet elfojtották. Erös Márton súlyos égési sebet szenvedett, de miután a kórházban kitünő gondnal ápólják, életbenmaradásához van nyerevénye. — Ugyanazon napon Zsikó Sári 13 éves cseledeány feloldította a petroleum-lámpát, mely lobogt vetvén, a szegény leányt szintén felgyújtotta. Ezt is a kórházban ápólják.

Gyászhir. Goldstein Miksa 20 éves ifjú, a helyb. jóhírű gabonyaköt Goldstein Armin fia f. hó 20-án reggel fél 6 órákor rövid de súlyos szenvedés után elhalálozott. Nevezett családapát immár rövid idő alatt a második sorcsapás sújtja, első ízben legidősb fiát ragadta ki szorgalmassága köréből a halál. Enyhítse fájdalmit az örök igaz végzetbe vetett hit!

A gözhajók e hó 21-től kezdve ismét közlekednek Budapest és Mohács között.

Hymen. Németh Simon topoljay vasuti személy pénztárnok f. hó 15-én jegyezte el Csantaváren Gaspar Rózsa kisasszonyot, Kurusz Dániel kedves nevelt leányát.

Az új vidéki dalárda f. hó 28-án, Tóth Irma, Helvey Anna, Pollák Laura, Nagy Irma hölygek, és Pesty Tiharm közremködése mellet, táncgal egybekötött rendez. dalestélyét tartja az „Erzsébet”-nél.

Két millió új krajcar fog egy újabb hozott törvényjavaslat szerint veretni, melyből 70%-ot Ausztria, 30%-ot pedig Magyarországot fog előállítani.

Eljegyzés. Maurer Nándor Szabadkai v. bizottsági tagnak kedves és szép leányát Etelek eljegyezte Zsivánovits Ferenc bajai fiatal kereskedő.

Dvorezci Koncsek Dávid nyuz. újvidéki adótárnok e hó 16-án, 76 éves korában meghalt.

A helybeli tisztikar által rendeztetölt szokott „tisztiz-táncostély,” mely holnapra vult hirdette, csak szombaton fog megtartatni.

Öngyilkossági kísérlet. P. T.-né Újvidéken e hó 19-én meglötte magát, de miután sikerült a golyót szerencsésen kivenni, életben maradásához van reménye.

Szivek harcra. Bajnok mező-város lakóit nagy izgalomban tartja most egy emberölési eset. Tulajdonképen asszony volt az oka mindennek, — úgy hívják, hogy Veréb Róza. Szép lény, keekiás, kedves és szeretőtáró. Mikor Csongó András megátta, azon módon megtudta, hogy mi az ő szeme világa, — addig tévedésben volt a dolgot felöl. Ugy megszerette Veréb Rózát, hogy mikor kiszolgált Bajmokon állomásozó huszárezrednél a három esztendőig, nem is ment hazá, — ott maradt, szolgálta ált a leány miatt. A leány is szerette. Legalább úgy mondta. Csakhogy a leányszív olyan mint a fehér fal, az vet rá árnyékot, aki ép arra megy, Veréb Róza meglátta Janda Istvánt, aki módos gazdag legény volt. Veréb Róza nem tudta eltalálni, hova húzza hát jobban a szive, hol az egyiket, hol a másikat szeretete. Nagy harc volt az. A két leány pedig csak az időt várta, a helyet kereste, ahol tisztázhaják, ügyöket, zívök egymás íánt való gyűlöletét. Bajmokon e hó 15-én tartottak egy nem éppen elítélhet, — mosogatás után vult a kezdete. Ott találkozták a két vetélytárs! Ott vult a szép Róza is, a kikiötölt bálkirálynő és rándvezüött az első „souper” után Jandával — az udvaron. — Csongó nesztét vené ennek féltékeny zívének föllobbanásában odament s szemére lobbant a leánynak hűtlen voltját, azután nekiallt a vetélytársnak s összevete keutke. A pájtások szétválasztották őket, Csongót elkísérték a jó emberei, hanem később, mikor visszatéröben vult, Janda hátulról orgyilkos modra nyagyt vágott a fejére, amittl Csongó meghalt.

A Kincsem sorsjegyek húzása péntek este 6 órákor kezdődött meg a Hungária szálloda első emeleti dísztermében, mely egészen megelt érdeklődő közönséggel. Az emelvényen voltak felállítva a szerencsekerek, melyekből árva fúcskák szedtek ki a számokat. A sorsbuzsá a politikai hatóság és Steinhach kir. közjegyző jelenlétében történt. Először kihuzattak az első szerencsekerekből 90 sorszatszám és az ezekben foglalt 9000 db sorsjegy, mindegyike nyer 5 frot. Kihuzattak a következő sorszatszámok: 3790 3983 1105 2166 3869 4228 2955 95 497 3678 2047 3504 4057 3535 1506 4108 1618 2969 3993 2486 3679 2443 4996 4702 3721 3161 1515 1464 4781 3023 1922 824 4229 2736 4376 4235 1744 1786 109 3637 2740 2058 2687 4 1516 645 23 3261 1827 1156 3927 3320 4443 2652 2937 3371 3113 1807 2393 1783 410 4550 4958 1588 4945 2974 3559 3446 1300 3066 3598 228 4459 2295 911 1194 915 989 2607 2424 3083 4858 4217 3062 490 4963 1861 2047 643 1537. Ezután az 5 frntnál magasabb nyerevények húzattak ki: 500 frotot nyert: 1290 s. 3. sz., 2000 frotot nyert: 3905. s. 68 sz. 50 frotot nyertek: 2973 sorozat, 11 szám, 3479 s. 15. sz., 202 s. 84. sz., 577

s. 91 sz., 3285 s. 45 sz., 20 forintot nyertek: 4707 s. 21. sz., 4566 s. 49 sz., 3537 s. 22 sz., 2784 s. 100 sz., 10 frot nyertek: 3586 s. 92 sz., 314 s. 92 sz., 3034 s. 13 sz., 850 s. 96 sz., 3520 s. 32 sz., 3332 s. 69 sz., 3591 s. 78 sz., 4810 s. 39 sz., 3297 s. 17 sz., 2116 s. 93 sz., 3156 s. 99 sz., 3361 s. 92 sz., 4692 s. 44 sz., 1144 s. 23 sz., 3974 s. 85 sz., 4307 s. 85 sz., 1600 s. 92 sz., 2922 s. 17 sz., 910 s. 35 sz., 1073 s. 18 sz., 3130 s. 17 sz., 82 s. 81 sz., 2072 s. 27 sz., 405 s. 49 sz., 2102 s. 24 sz., 21316 s. 64 sz., 1650 s. 54 sz., 3747 s. 8 sz., 2391 s. 53 sz., 3019 s. 95 sz., 2587 s. 35 sz., 3736 s. 12 sz., 3935 s. 47 sz., 2991 s. 33 sz., 3893 s. 95 sz., 3504 s. 41 sz., 4005 s. 43 sz., 4984 s. 72 sz., 4326 s. 79 sz., 59 s. 19 sz., 4923 s. 82 sz., 874 s. 50 sz., 3190 s. 82 sz., 1274 sor. 16 sz., 1901 s. 75 sz., 1491 s. 64 sz., 4721 s. 29 sz., 1264 s. 49 sz., 613 s. 6 sz., 3047 s. 10 sz., 1679 s. 35 sz., 2808 s. 42 sz., 777 s. 18 sz., 4451 s. 74., 2697 s. 5 sz., 1639 s. 18 sz., 4241 s. 57 sz., 1728 s. 91 sz., 3325 s. 21 sz., 4598 s. 16 sz., 492 s. 6. sz., 96 s. 87 sz., 1485 s. 72 sz., 298 s. 18 szám. A legnagyobb nyerevény tehát, a mely tegnap húzattott, a fentebb emiltett 500 fros. A húzás folyó hó 21-én délelött folytatott. Kihuzattott összesen 325 nyerevény, még pedig a főnyerevény 50,000 forintot nyerte sorszatszám 3512 — nyereszám 75; 3000 frotot sorsz. 4721, ny. sz. 13. 1000 frotot nyertek sorsz. 4783, ny. sz. 37; sorsz. 3796, ny. sz. 58; 500 frotot nyert sorsz. 2861, ny. sz. 48; sorsz. 3984, ny. sz. 26; 250 frotot nyert sorsz. 4616, ny. sz. 61; 200 forintot sorsz. 3106, ny. sz. 50; 100 frotot nyertek: sor. sz. 4018, ny. sz. 59; s. sz. 3933, ny. sz. 18; s. sz. 329, ny. sz. 65; s. sz. 4595, ny. sz. 83; s. sz. 4811, ny. sz. 24; s. sz. 4893, ny. sz. 89; 50 forintot nyertek: s. sz. 3670, ny. szám 54; sor. sz. 765, ny. sz. 46; s. sz. 383, ny. sz. 70; s. sz. 4889, ny. sz. 64; s. sz. 3611, ny. sz. 3; s. sz. 2736, ny. sz. 66; s. sz. 2354, ny. szám 76; s. sz. 1673, ny. sz. 88; s. szám 2944, ny. sz. 49; s. sz. 1374, ny. sz. 77; s. sz. 1001, ny. sz. 71; s. sz. 1202, ny. sz. 83; s. sz. 1613, ny. sz. 50; 20 frotot nyertek: s. sz. 1838, ny. sz. 10; s. sz. 1185, ny. sz. 18; s. sz. 1991, ny. sz. 78; s. sz. 2542, ny. sz. 74; s. sz. 517, ny. sz. 78; s. sz. 1099, ny. sz. 26; s. sz. 1700, ny. sz. 95; s. sz. 4765, ny. sz. 81; s. sz. 2428, ny. sz. 38; s. sz. 1821, ny. sz. 50; s. sz. 515, ny. sz. 38; s. sz. 3577, ny. sz. 42; s. sz. 822, ny. sz. 93; s. sz. 4229, ny. sz. 59; s. sz. 4249, ny. sz. 49; s. sz. 1785, ny. sz. 19; s. sz. 1448, ny. sz. 86; s. sz. 2594, ny. sz. 48; s. sz. 4370, ny. sz. 100; s. sz. 1494, ny. sz. 4; s. sz. 519, ny. sz. 66; s. sz. 646, ny. sz. 58; s. sz. 1594, ny. sz. 83; s. sz. 274, ny. sz. 25; s. sz. 2862, ny. sz. 58; s. sz. 1266, ny. sz. 17; s. sz. 2624, ny. sz. 68; s. sz. 239, ny. sz. 77; s. sz. 2216, ny. sz. 75; s. sz. 3549, ny. sz. 43; s. sz. 2082, ny. sz. 27; s. sz. 4917, ny. sz. 25; s. sz. 4275, ny. sz. 93; s. sz. 2766, ny. sz. 99; s. sz. 3619, ny. sz. 75; s. sz. 3288, ny. sz. 10; s. sz. 1706, ny. sz. 78; s. sz. 1, ny. sz. 37. Folytatólag még a következő nyerevények húzattak ki: 20,000 frotot nyert s. sz. 3161, ny. sz. 83; 2000 frotot nyert. 4941, ny. sz. 57; 1000 frotot ssz. 394, ny. sz. 19; 290 frot nyert: s. ny. 1837, sz. 77; sz. 171, nyer. sz. 77; ssz. 2912, ny. sz. 36; 200 frotot: ssz. 1166, ny. sz. 57; ssz. 2997, ny. sz. 86, ssz. 3309, ny. sz. 75; ssz. 4650, ny. sz. 42. 100 frotot nyert: ssz. 4800, ny. sz. 50; ssz. 2926, ny. sz. 19; ssz. 4948, ny. sz. 17; ssz. 2756, ny. sz. 48; ssz. 2981, ny. sz. 44; ssz. 255, ny. sz. 32. 50 frotot nyertek ssz. 1344, ny. sz. 62; ssz. 1944, ny. sz. 66; ssz. 1795, ny. sz. 82; sz. 3131, ny. sz. 28; ssz. 4967, ny. sz. 15; ssz. 4790, ny. sz. 82; ssz. 3127, ny. sz. 82; ssz. 3798, ny. sz. 48; ssz. 1603, ny. sz. 38; ssz. 504, ny. sz. 67; ssz. 1833, ny. sz. 16; ssz. 4440, ny. sz. 3; ssz. 812, ny. sz. 56; ssz. 5903, ny. sz. 79; ssz. 2341, ny. sz. 19; ssz. 1038, ny. sz. 98; ssz. 2431, ny. sz. 97; ssz. 1939, ny. sz. 70; 20 frotot nyertek: ssz. 67, ny. sz. 79; ssz. 3833, ny. sz. 63; ssz. 3293, ny. sz. 62; ssz. 1916,

ny. sz. 81; ssz. 975, ny. sz. 45; ssz. 2243, ny. sz. 20; ssz. 2307, ny. sz. 63; ssz. 395, ny. sz. 43; ssz. 3172, ny. sz. 83; ssz. 4899, ny. sz. 19; ssz. 2941, ny. sz. 61; ssz. 2176, ny. sz. 87; ssz. 3338, ny. sz. 55; ssz. 103, ny. sz. 92; ssz. 2480, ny. sz. 47; ssz. 262, ny. sz. 34; ssz. 4224, ny. sz. 65; ssz. 613, ny. sz. 5; ssz. 1391, ny. sz. 74; ssz. 3727; ny. sz. 13; ssz. 939, ny. sz. 68.

Szerkesztői üzenet.

Válasz a „Bácska”-nak. T. lapírtásunk mult számában, szerkesztői üzenet alakjában azzal a hírellel remítette meg a saját olvasóit (szám szerint ötöt), hogy mi valószögvissekezőit viszünk rajta véghez s kiöltözök ezikeit. Mi ugyan első pillanatra magunk is megjédtünk, mert elgondoltuk magunkban, hogy ez a rémhír eljuthat esetleg a mi olvasóinkhoz is, s azok menten lemondának lapunkról. Igaz, a mi igaz; ök nem azért járatják a „Z” és V. „-t, hogy abból is a „Bácska”-t olvassák. Mondjuk ki, megjédtünk ettöl az orvtámadástól, melynek ha valaki hitelt ad, — tönkre vagyunk töve. — Mert hát legyünk őszinték: olizni, meg könyörtelen lapra praeneramit, egy-egy jó hírel fogalmai valamely tekintélyes lapból, — csak hagyján, mert bizon nem tarthatunk még Píripócon is levelezt, de azért ha ott valamely közögi eszmecserre támad a korszakában hat az olvasó tudni akarja, hogy kit szavaztak le a bunkósbotnál. — De a „Bácska”-ból cikket kiöltözti, és igazán határos az ostobasággal.

Egyszerre csak azon veszi észre magát egy független gondolkodású jó izlésű előfizetök, hogy mi is talpát nyaldossuk a főispánnak, s leírjuk a megyei alispán biográfiáját azon alkalmóól, hogy egy tykuszemét sikeresen operálták. — Hát nem, isten meants, — dehogy olizók ki a „B—á”-t.

Appage satanas. Ilyen formán a számár, a melynek jó időben nem megvédett hangoragunava van az esős tavaszi napok közledeköt azzal interviuolwó meg a pa- ciszták, hogy 1884. 16. t. cz. elléne az ő dalait plagiálta. No már igen tisztelt lapírtás, higgye el, soha semmiel se tudna olyan igen-igen ránkírpitáni, minha be is bizonyítaná, hogy mi ezikeit átvesszük. De ugyau hogy is jutott ez eszebe? Vagy igaz ni! A helyb. nöegylet s a veres-kereszt egylet közgyűléseiről szölöz közleményeit vetük volna át... Tökéletesen igazau van.

De hát tehetünk mi arról, hogy ezen közle- mevények nincsenek a tonján fűsjelet, a hízelkedés sávától, s a talpnalás borsotól át- erjeszve? Vagy azatan tudhatjuk mi azt, hogy a helyb. póteköny nöegylet közgyűléseit csak a „B—á” olvasói számára tartja? És még tovább, az a veres-kereszt-egylet, mely nek mi is tagjai vagyunk s hü-egesen fizetjük is a tagdíjakat, vajlon kormánypárti egylet-e, hogy hivatalos közleményeit reprodukálni nem szabad? A t. lapírtás észjárásán eddig is csodálkozunk, a mikor arra ráértünk, de most már, — pedig öszintén megvalljuk, nem értünk rá, pedig kénytelenek vagyunk csodálkozni. hiszen igaz, hogy a veres-kereszt egylet itteni nöekelőne a megye főis- pánya, az is igaz, hogy jegyzöje Domotör Pál úr, a ki tiltakozik az ellen, hogy az ő írói nuveit atalvegük de hát mért nem akaszt pert a nyakunkba egyik s másikat írja is az „át- csempeszett” közleményeknek, mikor a törvény erre jogot ad neki? — Mert kinevet- nek öket. Legyen megnyugtatta a „B—á.” Ha valaha okosot ir s mi azt átvesszük, nem történik rajta injuria, hanem ellenkezö- leg tisztesség. Igaz, hogy ilyen tisztesség vajmi ritkán eshetik meg rajta. S bárha kormánypárti is, s így töle öszintéséget kö- vetelünk nem szabad; nöegis valja be azt az egyet, hogy sokkal több cikket csempész át mitölünk, mint mi legjobb akarattal is te- hetnök. Hanem egy józú kacsajától ne tar- toztassuk magunkat. Van itt egy kormány- párti lap — neve „Bácska,” — ezt a lapot számalhatatlan ügyetlenkedésért a legbuz- gör kormánypártiak is csak nevetik, ezt a lapot senki se igen veszi a kezébe, s hü támogatái is számalmas mosoly kíséretében

említik, mint balum necessariumot. Aztán van itt egy újság, annak a neve „Zombor és Vidéke” a melynek tán szintén kevés érdeme lehet, de meg van az az érdeme, hogy nem zsályhordója, nem talnyalója senkinek és semminek, s ime egy szép napon föltámad a „Zombor és Vidéke” ellen az a „Bácska”, hogy miként meri az ő általa jól eltemetett, senki által el nem olvasott czikkait — keresetté, olvasottá tenni az által, hogy atyalyszi? Hát azért t. lapjár. mert azt akarjuk, hogy a nögyélet s a keresz-egylet működéséről tudjon a világ, s nem engedjük meg, hogy ezen működés elaléljon a „Bácska” hasábjában. Hát csak azért. Mar most kérdés ugyan, hogy meg elégszik-e a „B—a” ezzel a felelettel, s nem prüszköl-e tőle? Ha prüszköl, akkor csak rajta, mi az ő kormánypárti orrát mindig megbecsüljük annyira, hogy belemártogajuk satyránk tubákos szelencéjébe! És szelencéjén neki ez „kedves egészségére!”

Kiváncsi, helyben. On kis naiv, meg interpellál bennünket levelező lapra, és azt mondja: „Az 1884: XVI t. cz. §-a szerint: „az írói művek gépi többszörözése, közzé tétele... ha az a jogosult beleegyezése, nélkül történik, a szerzői jog bitorlásának tekintetik és tilos.” Szerkesztő úr szerencsésje, hogy ez a tilalom a könyvnyomtatásra ki nincs terjesztve. Sajntani sat. Az ön régi — kíváncsija.”

Egy lélekzet ön is meg akarjuk vizsgálni. Az első néve, ha találkozik valaki, a ki zomborban általunk megsértettet, — álljon elő. Ott a törvény, s vannak bíráink. Az utóbbira néve pedig azt vegye tudomásul, hogy a mely könyvnyomtatásból közleményeket veszünk át, — annak nincs oka panasza, mert közleményeit meg is fizetjük. Igaz, hogy egy könyvnyomtatás, mely csakis lapok számára készül, tartuok s arra elő is fizetünk; de ezt azért tessük mert tehetjük. A t. kiváncsi úr sárga pipárosról ráismerünk egy még régebbi kiváncsira a „Bácska”-ra. De — stultiori non sat!

Felolvas szerkesztés és kiadó-lapnyújtó:
MOLNÁR GYULA.

Hirdetések.

Meghívás.

Folyó 1885. évi február hó 22-én Zomborban tartott szűkebb körű honvéd-egyleti értekezlet határozata szerint a Budapestben születő 1848—9-ik évi honvedek egyleti központi választmánya elnökségének felhívása folytán, a Bácsme gyeti honvéd-egyleti gyűlés összehívása határozottan el, megtartására 1885. évi márczius hó 1-5-ö napja Zomborban a színhazi színháza nagyterében ó. e. 10 óra ra kituzettet, arra a megyei honved bajtársak az értekezlet megbízásából, bajtársi udvozzal meghivatnak.

A tanácskozás tárgyát képezdint:

- 1-ör. Az 1867. évb. megalakult bacsme gyeti honved-egylet allandosítása.
- 2-ör. Az 1867. évb. megalakított honved-egyleti tisztikarban, Kürti István honvedezredes és megválasztott elnöknek a megyetől Komáromba történt elküldözése, Bekó József honvedezredes második elnöknek aggsága és beteges állapota, ugy Heves Károly megválasztott egyleti jegyző elhallozása folytán, irsedesde joit helyeknek betöltése, illetve új tisztikar választása.
- 3-ör. Honved-egyleti pénztár alapítás és pénztáros megválasztása.
- 4-er. Az 1885. évi márcz. hó 9-én Budapestben tartandó országos honved-egyleti gyűlésre megnevezendő küldöttségi tagok megválasztása.

Keit Zomborban, 1885. febr. 22-én.
Vujevich Zakár,
ertekezl. elnök.

ELVSZER

12-3
gyors és biztos segély
fényes és felmulthatlan eredmények az idegrendszer elrombolása, hágerinez affectio, valamint a visszaélés folytán elgyengült férfiertől a Dr. Condory-féle

ESSENCE DE VIE

által, biztos siker biztosítottak, még azon esetben is, ha minden más gyógyszer, gyógyfürdő klimatikus változó sikertelen marad Úvegenként 1/2 375 gr. 3 frt Kettes 750 gr. frt 5.50 a használati utasításal együtt.

Megrendelések közvetlen a készítőhöz Dr. Condory V. Budapest. sugár-ut 4., vagy Török József gyógyszerészhez. (király-utca 12.) intézendők.

NYILATKOZAT.

En Csillag Anna, az öröshajú, irtesítem a n. é közönséget, miszerint az általam feltalált hajnövesztő kenőcsöt melynek 14 havi használata után 155 centimeter hosszú haját szereztem, — a t. közönségnek is rendelkezésére bocsájtom. A kenőcs szétküldése, melyből egy tégely használati utasítással együtt csupán 2 forint, egyedül és közvetlen gyáramból eszközöltek. Minden hamisítás végett elhatároztam kenőcsömnek semmi néven nevezendő raktárt nem állítani. Ez okból kérem a t. közönséget közvetlen gyáramhoz még pedig egész egyszerűen

Csillag és társa

BUDAPESTEN 3-3

cím alatt fordulni.
Mai napig több mint 15 millió hölgy és férfi, köztük Európa legjelősebbjei meggyőződtek hajam örösi hossza, szépsége és valódiságáról, mihez bő al kalmat nyújtott tizenöt havi utazásom, mely ala t Németország, Ausztria Magyarország legnagyobb vársáiban, mint Bécs, Berlin, Lipse, Drezda, Hannover, Braunschweig stb. megfordultam és hajamat bárkinék is megmutattam. Hirnevés hajnövesztő kenőcsöm orvosi tekintélyek által kitűnő szernek ismertetik el, különösen a haj és szákkal növesztésére néve, nem különben, mint különlegesség fejbőrre, hajhullás, korpa és kopaszfejűség ellen. E kenőcs erőti a hajtalajt miáltal a haj és szákkal növesztést elősegíti s azonkívül a legfinomabb tojleto-kenőcs.

ANNA CSILLAG
Mely tisztelettel
CSILLAG ANNA.

Czég: GSILLAG és TÁSA Budapest Királyutca 26.

Üzlethelyiség változtatás!

Van szerencsénk a melyen tisztelt közönség becses tudomására juttatni, hogy helyben KOSZÁNIC C. A. ur házában levő üzletünket **Fő-utca MOLNÁR-féle házba** a takarékpénztár mellett helyeztük át. — A kor követelményehez képest gazdagon felszerelt s a kor igényeinek mindenben megfelelő

férfi- és gyermek

kalap üzletünk

több évek hosszú során át szerzett praktikus tapasztalataink, kellő tökének abba a kellemes helyzetbe juttattak, hogy a legdivatosabb és legjobb férfi- s gyermek kalapokat a legutányosabb árak mellett nyújthatjuk.
Mindennemű már használt kalapok festés és újjalakítás végett henger-halapok vasalás végett elvállaltatnak s gyorsan, pontosan és olcsó eszközöltenek — Midőn szolgáltatásunkat a n. é közönségnek fölajánljuk, biztosítást adjuk mindig solid és pontos kiszolgálásnak s minél számosabb látogatást kérve, maradtunk tisztelettel

Szeiffert és Kaity.

HERBABNY GY.

növény kivonata:

Neuroxylin

elismert kitűnő szer
köszvénybajokban,
mindennemű
rheuma és idegbajokban

mint reumatikus és ideges arcfájalmak migrének, oldalfájdalom, [Ischias], fülcsak gátás, reumatikus fogfájás, kereszt- és kulcs-fájalmak, göcsök, általános izomgyengeség a reszdedéseknek, álmatlanság, a tagok dermetsége hosszabb gyaloglás vagy előhaladott kor folytán, elgyógyítottekben való fájdalom betegségek ellen.

A Neuroxylin bedorzólésként szolgál s győzgerelye pölgári s katonái kórházakban bebizonyult. 8-3

Elismerő iratok:

Indittatva érzem magam önnök különös köszönetem az ön „Neuroxylin”-ja gyógyhatásait nyilvánítani, mely az én fiamnál oly jól hatott s őt térdenek merevségtől megszabadította, mely betegsét öt ujestendővel lepte meg. Végül még jobb keze is megdagadt s minden fáradalozásom rajta segíteni, fájdalom mert hasztalan volt, mig vegre az ön „Neuroxylin”-jait megkaptam. Többszöri bedorzólése után a fájdalom tagoknak azzal, fiam minden fájdalomtól megszabadult s egész egészségre.

Krtornal u. p. Dkwoholitz Mähren 1884. aug. 30-án.

MIKA FERENCZ gazdász.

Minthogy az ön „Neuroxylin”-jait igen jó hatással használtam rheumatikus bántalmaknál imitt legjobb közönetem nyilvánítom s kérem egy üveg jobbmínőségű utánvét melletti küldését.

Pelles, P. Saar, Mähren 1884. april 7-én.
Halota V. postavezető.

Sziveskedjek postautánvételt 3 üveg „Neuroxylin”-t (rözsás csomagolással) küldeni. Barhol használtott és eddig segített s mint kitűnő szer van elismerve.

Ustya, 1884. jun 9-én

ANDÁSSY KÁROLY lelkész.

Arak: 1 üveg (zöld csomagolás) 1 frt, 1 „eresebb minőségű rheuma és meresség ellen” 1 frt 20 kr, postával 20 kr csomagolással.
Minden üveg elutózes szempontjából az itt látható hatóságig bejegyztet végjegy szolgál, amlyre ügyelni keretik.
Központi szállítási raktár a vidék számára.

Becsben. Apoth. „zu Barmherzigkeit”
Herbabny Gyula, Neubau, Kaiserstrasse 90
Első raktár Magyarország számára Bpestben Török József gyógyszerésznel király-utca 12

Továbbá raktárak a következő uraknál.
Eszék I. C. Dienes. Pécsét Kovács M. N. Beeskerek Stenzer E. Lugos Vértes L. Pétervárad Deooltató. Szeged Kovács, Barcsay C. Temesvár Terezy B. Zahner O. Steiner F. Wersetz-Müller O.

KÖLCSÖN 5⁰/₁₀-ra

földbirtokra amortisatio utjáni törlesztés 2 1/2% 40 évre 1 1/2% 100% — Jö anyagból épített házakra csakis 25 évi törlesztés kölcsön szereshető. Ugyancsak irodom utján közvetítetek szabadalmak beszerzése lehető legrovidebb idő alatt, nem különben elvállaltatik mindennemű

tőzsdei megbízások

keresztülvettele, u. m. értékpapírok bevasárlása és eladása a lehető legelőnyösebb feltételek és mérsékelt provizio mellett, — továbbá elvállaltatnak megbízások a fővárosban házak és nyaralók vétele és eladására ugyazsúe magánpénzek 7—8% ra betáblázása m-lletti elhelyezesere vegül az országos kizállitason résztvevőkötli, különösen iparosok és kereskedőkötli ellogatattik megbízás képviselietes végett a kizállitás tartamára ugy cikkeik lapok utáni hirdetére a fővárosi és az összes vidéki lapokban. — Vidékiektől válasz bélyege keretik. — Tisztelettel Pollák Janos, Budapest, VII. kerepesi-ut 40. sz. I. em. 13. j.ó. 10-3

